16.10.2018

Eduskunnan Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI KATSASTUSTOIMINNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI MUIKSI LAEIKSI (HE 86/2018 vp)

Lainsäädännössä selkeästi määritelty taksamittari on yhteiskunnan näkökulmasta ainoa keino estää tehokkaasti harmaan talouden leviämistä taksialalle ja varmistua niin vero- kuin muidenkin vastuiden huolehtimisesta.

Taksamittaria ja sen toiminnallisuutta säätelee mittauslaitelaki (707/2011), joka perustuu mittauslaitedirektiiviin. Taksamittarilla on kolme perustehtävää, jotka liittyvät kuluttajansuojaan, yhteiskunnan vastuiden ja velvoitteiden hoitamiseen sekä työnantajan ja työntekijän etujen valvontaan.

Taksamittari on käytännössä koko Euroopassa taksissa vaadittava varuste. Kuluttajansuojan lisäksi taksamittari ja sen käyttäminen on tehokkain harmaan talouden torjunnan keino. Ilman mittauslaitedirektiivin vaatimusten mukaista taksamittaria tai vastaavaa laitetta, ei taksista ole saatavissa verotukseen ja muihin yhteiskunnallisiin vastuisiin liittyviä tietoja kattavasti. Taksamittarilla pystytään valvomaan myös työnantajan ja työntekijän vastuiden ja velvoitteiden hoitamista tehokkaasti.

Mikä on tekninen käyttöyhteys?

Lakiesityksessä käytetään termiä ”tekninen käyttöyhteys”. Termiä ei ole määritelty suomalaisessa lainsäädännössä eikä nyt käsiteltävässä lakiesityksessä. Laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta käydyssä valmistelussa kesällä 2017 todettiin: ”Tekninen käyttöyhteys jäänee historiaan monimerkityksellisenä käsitteenä.” Tuossa yhteydessä termillä tarkoitettiin katseluoikeutta rekisteriin, ei tietojen siirtämistä sähköisessä muodossa. Julkisuuslaissa tekninen käyttöyhteys tarkoittaa tapaa siirtää tai tarkastella tietoja.

Mitä tarkoittaa ja miten osoitetaan riittävä luotettavuus?

Hallituksen esitys käyttää myös termiä ”riittävä”, kun puhutaan mittaustiedon luotettavuudesta sekä tiedon suojauksen tasosta. Taksamittarilta vaaditaan mittauslaitelain mukaista tiedon tarkkuutta ja luotettavuutta, jonka laitteen valmistajan on osoitettava sertifioidun laitoksen vaatimuksenmukaisuustodistuksella. Teknisen käyttöyhteyden osalta riittää, kun valmistaja/käyttäjä toteaa sen olevan ”riittävän” luotettava ja mahdollisen riittämättömän luotettavuuden osoittaminen jää asiakkaan vastuulle.

Mihin unohtui teknologianeutraliteetti?

Nyt voimassa olevan ajoneuvolain 25 §:n valmistelussa käytiin varsin laaja keskustelu taksamittarista ja sen tarpeellisuudesta talvella 2016/2017, jonka jälkeen eduskunta keväällä 2017 hyväksyi lain. Keskustelussa korostettiin erityisesti teknologianeutraliteettia. Nyt esillä oleva teksti johtaa yhden tietyn taksin tilaus- ja maksutapahtuman teknologian suosimiseen. Samalla estetään mahdolliset uudet innovaatiot ja kehityshankkeet, kun eri teknologiaratkaisuja kohdellaan eriarvoisesti.

TAKSAMITTAREIDEN MARKKINAVALVONTA

Mittauslaitelakiin liittyvä ammattitaito on keskitetty Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES). Esityksessä ei perustella valvonnan siirtämistä yhden yksittäisen laitteen osalta pois TUKES:in toimivallasta. Kun Liikenteen turvallisuusvirastolla on muutoin taksamittariin liittyviä määrittelyoikeuksia, niin on varsin luontevaa ja oikeusturvan kannalta jopa välttämätöntä, että valvonta on eriytetty toiselle viranomaiselle. Olisi kovin erikoista, että laitteen määrittelyt ja laitteen mittauslaitelain mukainen valvonta olisi samalla viranomaisella.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Nyt käsittelyssä oleva taksamittariin liittyvä lakiesitys ei perustu lainsäätäjän tahtotilaan, eikä se ole asianmukaisesti valmisteltu.

Lakiesitys
- ei ole vain tekninen muutos
- avaa entisestään mahdollisuuksia harmaalle taloudelle
- tekee laista epätarkan ja tulkinnanvaraisen
- sisältää lakiin sopimattomia epämääräisiä termejä
- ei noudata mittauslaitelakia ja mittauslaitedirektiiviä
- ei kohtele taksiyrittäjiä tasapuolisesti
- ei ole teknologianeutraali.

Esitämme, että liikenne- ja viestintävaliokunta ottaa tässä esitetyt näkökohdat riittävästi huomioon lakiesityksen käsittelyssä ja palauttaa lain takaisin asiamukaiseen valmisteluun. Liikennepalvelulaki laajana kokonaisuutena vaatii muutoinkin arviointia mahdollisten korjaustarpeiden osalta. Muutostarpeita tulee arvioida kokonaisuutena eikä yksittäisten pykälien yksittäisinä korjauksina.

Suomen Taksiliitto ry